

دانشگاه تهران

مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس

دوره : کارشناسی ارشد

رشته : مطالعات جوانان

دانشکده علوم اجتماعی

مصوب جلسه مورخ ۸۹/۴/۹ شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه

این برنامه بر اساس آیین نامه وزارتی تفویض اختیارات برنامه ریزی درسی به دانشگاههای دارای هیات ممیزه توسط اعضای هیات علمی گروه جامعه شناسی دانشکده علوم اجتماعی بازنگری شده و در دویست و نهمین جلسه شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه مورخ ۸۹/۴/۹ به تصویب رسیده است.

مصوبه شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه تهران در خصوص برنامه درسی

رشته : مطالعات جوانان

مقطع : کارشناسی ارشد

- برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد مطالعات جوانان که توسط اعضای هیات علمی گروه جامعه شناسی دانشکده علوم اجتماعی بازنگری شده است با اکثریت آراء به تصویب رسید.
- این برنامه از تاریخ تصویب لازم الاجرا است.
 - هر نوع تغییر در برنامه مجاز نیست، مگر آنکه به تصویب شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه برسد.

عبدالرضا سیف

دبیر شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه

سید مهدی قمصری

معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه

رای صادره جلسه مورخ ۸۹/۴/۹ شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه در مورد بازنگری برنامه درسی رشته مطالعات جوانان در مقطع کارشناسی ارشد صحیح است، به واحد ذیربط ابلاغ شود.

فرهاد رهبر

ریاست دانشگاه تهران

فصل اول

مشخصات کلی رشته

دوره کارشناسی ارشد رشته مطالعات جوانان

تعریف

رشته مطالعات جوانان یکی از شاخه‌های عتوم اجتماعی است که به مطالعه ویژگی‌ها، مسائل، خرده فرهنگ جوانان، تحولات اجتماعی جوانان و نهادها و سازمان‌های اجتماعی فعال در حوزه جوانان می‌پردازد.

هدف

هدف دوره کارشناسی ارشد مطالعات جوانان تربیت و تأمین نیروی انسانی ماهر و متخصص در حوزه‌های مختلف اجتماعی و فرهنگی برای انجام امور پژوهشی، آموزشی و مدیریتی و برنامه‌ریزی در زمینه‌های مختلف اجتماعی و فرهنگی مرتبط با جوانان است.

ضرورت و اهمیت

جامعه ما دارای یکی از جوان‌ترین جمعیت‌های دنیا است و وضعیت موجود جوانان در کشور از جهات مختلفی از جمله تحصیل، اشتغال، فراغت، ازدواج و جامعه‌پذیری به مسائل اجتماعی مهم کشور تبدیل شده که حل آن علاوه بر بسیج نیروهای مختلف، نیازمند تربیت کارشناسان و متخصصانی است که بتوانند به لحاظ نظری و کاربردی این بسیج را همراهی و هدایت کنند.

نقش و توانایی

فارغ‌التحصیلان این دوره در زمینه مطالعات جوانان و تحقیقات بنیادی و کاربردی در این رشته توانایی و مهارت لازم کسب می‌کنند و ضمن کسب توان تجزیه و تحلیل مسائل جوانان به امور پژوهشی، آموزشی و مدیریتی و سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی مرتبط با جوانان در مؤسسات دولتی و غیردولتی مختلف می‌پردازند.

طول دوره و شکل نظام

طول دوره کارشناسی ارشد مطالعات جوانان دو سال تحصیلی است که به طور معمول سه نیم سال اول به گذراندن دروس و نیم سال آخر به پایان‌نامه‌نویسی اختصاص می‌یابد. نظام آموزشی دوره کارشناسی ارشد مطالعات جوانان واحدی و مطابق با آیین‌نامه دوره کارشناسی ارشد مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی است که در آن هر سال تحصیلی شامل دو نیم‌سال و هر نیم‌سال شامل شانزده هفته کامل آموزشی است.

شرایط و ضوابط پذیرش دانشجو

۱- کلیه فارغ التحصیلان کارشناسی رشته‌های مختلف مجاز هستند در آزمون دوره کارشناسی ارشد مطالعات جوانان شرکت نمایند.

مواد و ضرایب امتحانی

مواد و ضرایب امتحانی دوره کارشناسی ارشد مطالعات جوانان به شرح زیر است:

ردیف	عناوین درسی	ضرایب امتحانی
۱	زبان عمومی و تخصصی	۱
۲	روش تحقیق	۱
۳	نظریه‌های جامعه‌شناسی	۲
۴	حوزه‌ها	۳

تعداد واحدهای درسی

واحدهای درسی دوره کارشناسی ارشد مطالعات جوانان شامل ۳۲ واحد به شرح زیر است:

ردیف	دروس	تعداد واحد
۱	دروس اصلی	۲۲
	دروس اختیاری	۴
۳	پایان‌نامه	۶
جمع		۳۲

دانشجویان فارغ التحصیل رشته‌های غیرعلوم اجتماعی موظف هستند در ترم اول دروس جبرانی را هم بگذرانند:

ردیف	دروس	تعداد واحد
۱	دروس جبرانی	۶
جمع		۶

جداول درس‌ها

۱- دروس جبرانی

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز
			نظری	عملی	جمع	
۱	نظریه های جامعه شناسی ۱	۲	۳۲		۳۲	
۲	مبانی جامعه شناسی ۲	۲	۳۲		۳۲	
۳	روش تحقیق عملی	۲	۱۶	۳۲	۴۸	
جمع		۶	۸۰	۳۲	۱۱۲	

توضیح: این دروس فقط برای دانشجویان فارغ التحصیل رشته های غیر علوم اجتماعی الزامی است.

۲- دروس اصلی

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز
			نظری	عملی	جمع	
۱	نظریه های جامعه شناسی ۱	۲	۳۲		۳۲	-
۲	نظریه های جامعه شناسی ۲	۲	۳۲		۳۲	نظریه های جامعه شناسی ۱
۳	روش تحقیق کمی پیشرفته	۲	۳۲		۳۲	-
۴	روش تحقیق کیفی پیشرفته	۲	۱۶	۳۲	۴۸	-
۵	اندیشه اجتماعی متفکران مسلمان	۲	۳۲		۳۲	-
۶	جامعه شناسی اوقات فراغت	۲	۳۲		۳۲	-
۷	جامعه شناسی تغییرات فرهنگی و مناسبات نسلی	۲	۳۲		۳۲	-
۸	جامعه شناسی جنسیت	۲	۳۲		۳۲	-
۹	جامعه شناسی ورزش	۲	۳۲		۳۲	-
۱۰	جامعه شناسی هویت	۲	۳۲		۳۲	-
۱۱	سمینار بررسی آسیب های اجتماعی جوانان	۲	۳۲		۳۲	-
	جمع	۲۲	۳۳۶	۳۲	۳۶۸	

۳- دروس اختیاری

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز
			نظری	عملی	جمع	
۱	بررسی مسایل اجتماعی ایران	۲	۳۲		۳۲	-
۲	جامعه‌شناسی آموزش و پرورش	۲	۳۲		۳۲	-
۳	جامعه‌شناسی ارتباطات و رسانه‌های جمعی	۲	۳۲		۳۲	-
۴	جامعه‌شناسی اقتصادی (مسائل، کار و بیکاری، مصرف...)	۲	۳۲		۳۲	-
۵	جامعه‌شناسی انحرافات اجتماعی	۲	۳۲		۳۲	-
۶	جامعه‌شناسی جامعه اطلاعاتی	۲	۳۲		۳۲	-
۷	جامعه‌شناسی خانواده	۲	۳۲		۳۲	-
۸	جامعه‌شناسی دین	۲	۳۲		۳۲	-
۹	جامعه‌شناسی رفتارهای پرخطر	۲	۳۲		۳۲	-
۱۰	جامعه‌شناسی سیاسی (با تأکید بر انقلاب و جنبش‌های اجتماعی)	۲	۳۲		۳۲	-
۱۱	جامعه‌شناسی فرهنگ جوانی	۲	۳۲		۳۲	-
	جمع	۲۲	۲۵۲		۲۵۲	

دانشجویان دو درس (۴ واحد) از بین دروس اختیاری انتخاب می‌کنند

سرفصل درس‌ها

۱- سرفصل دروس اصلی

نظریه‌های جامعه‌شناسی ۱

تعداد واحد نظری: ۲

تعداد واحد عملی: ۰

پیشنیاز: ندارد

هدف:

شناخت نظریه‌های جامعه‌شناسی کلاسیک و ریشه آنها با هدف تجزیه و تحلیل مقایسه‌ای و تطبیقی متون اساسی

سرفصل درس:

شناخت پارادایمهای نظم، تضاد و تلفیق
پوزیتیویسم ساخت‌گرا (کنت، دورکیم، تونیس، پارسنز)
تطورگرایان (اسپنسر، مورگان،...)
تجربه‌گرایی محض (لویله و لازارسفلد)
تضادگرایان کلاسیک (مارکس، انگلس،...)
دیدگاه انتقادی (سی‌رایت میلز، گلدنر، وبلن)
ساخت‌گرایی مارکسیستی، آلتوسر، پلانزاس

منابع درس:

آرون، ریمون (۱۳۷۴). مراحل اساسی اندیشه در جامعه‌شناسی. ترجمه باقر پرهام. تهران: انتشارات امیرکبیر.
ایروینگ، زیفلین (۱۳۸۱). آینده بنیانگذاران جامعه‌شناسی. مترجم دکتر غلامعباس توسلی. تهران: نشر قومس، چاپ دوم.
کوزر، لوئیس (۱۳۸۳). بزرگان اندیشه جامعه‌شناسی. ترجمه محسن ثلاثی. تهران: انتشارات علمی.
میلز، سی، رایت (۱۳۵۸). پیش جامعه‌شناسی. ترجمه عبدالمعبود انصاری. تهران: شرکت انتشار.
وبلن، نورستین (۱۳۸۳). نظریه طبقه مرفه. ترجمه فرهنگ ارشاد. تهران: نشر نی.

نظریه‌های جامعه‌شناسی ۲

<p>تعداد واحد نظری: ۲</p> <p>تعداد واحد عملی: ۰</p> <p>پیشنیاز: نظریه‌های جامعه‌شناسی ۱</p>	
<p>هدف:</p> <p>درک نظریه‌های معاصر جامعه‌شناسی و دیدگاه‌های جدید، تجزیه و تحلیل و مقایسه بینش‌ها و چشم‌انداز آینده</p>	
<p>سرفصل درس:</p> <p>گرایش‌ها و جریانهای عمده در جامعه‌شناسی معاصر (نظریه خرد، کلان، نظریه برد متوسط، نظریه استنتاجی، گراندت تئوری)</p> <p>کارگردگرائی ساختاری، نوکارکردگرائی، نظریه سیستم‌ها</p> <p>مارکسیسم ساختاری، مارکسیسم انتقادی، مکتب فرانکفورت</p> <p>گرایش تفهیمی و تفسیری، پدیدارشناسی و روش‌شناسی مردمی، کنش متقابل و نمادی، گرایش‌ات تلفیقی</p> <p>معرفی چند تن از صاحب‌نظران معاصر: بورگن هابرماس، راندل کالینز، بوردیو و کیدنز</p> <p>پارادایم‌های و مفاهیم عمده جامعه‌شناسی معاصر از قبیل، نظام، امنیت، اعتماد و هویت و سرمایه اجتماعی و جهانی شدن</p>	
<p>منابع درس:</p> <p>توسلی، غلام‌عباس (۱۳۸۵). <i>نظریه‌های جامعه‌شناسی</i>. تهران: انتشارات سمت، چاپ دوازدهم.</p> <p>جی. لارسن، کالوین (۱۳۷۷). <i>نظریه‌های جامعه‌شناسی محض و کاربردی</i>. ترجمه غلام‌عباس توسلی و رضا فاضل. تهران: انتشارات سمت.</p> <p>ریتزر، جرج (۱۳۷۸). <i>نظریه‌های جامعه‌شناسی معاصر</i>. ترجمه محسن ثلاثی. تهران: انتشارات علمی.</p> <p>کانرتون، پل (۱۳۸۵). <i>جامعه‌شناسی انتقادی</i>. ترجمه حسن چاوشیان. تهران: نشر اختر.</p> <p>لازارسفلد، پل (۱۳۷۶). <i>بینش‌ها و گرایش‌های عمده در جامعه‌شناسی معاصر</i>. ترجمه دکتر غلام‌عباس توسلی. تهران: انتشارات امیرکبیر، چاپ دوم.</p>	

روش تحقیق کمی پیشرفته

تعداد واحد نظری: ۲

تعداد واحد عملی: ۰

پیش‌باز: ندارد

هدف:

نسلط نظری بر تدوین طرح تحقیق تبیینی پیمایشی و تحلیل نتایج و داده‌ها با روش‌های پیشرفته آماری.

سرفصل درس:

ماهیت روش پیمایش و کاربردهای آن
طرح تحقیق تبیینی پیمایشی (طرح مسئله، چارچوب نظری، مفاهیم و تعریف عملیاتی، مبانی روش‌شناسی، گردآوری داده‌ها، پردازش داده‌ها، تحلیل و ارائه داده‌ها)
سنجش (نظریه سنجش، پایایی و اعتبار، مقیاس‌سازی)
طرح نمونه‌گیری (نظریه نمونه‌گیری احتمالی، روش‌های نمونه‌گیری احتمالی - تصادفی ساده، سیستماتیک، طبقه‌بندی، خوشه‌ای چندمرحله‌ای)
تحلیل داده‌ها (تحلیل یک‌متغیره، تحلیل دو-متغیره، تحلیل سه متغیره)
تحلیل رگرسیون خطی (منطق رگرسیون خطی، مفروضات و کاربرد آن)
تحلیل مسیر (منطق تحلیل مسیر، مفروضات و کاربرد آن)
تحلیل عامل (منطق تحلیل عامل، مفروضات و کاربرد آن)
تحلیل رگرسیون لاجستیک (منطق رگرسیون لاجستیک، مفروضات و کاربرد آن)
تحلیل خوشه‌ای (منطق تحلیل خوشه‌ای، مفروضات و کاربرد آن)

منابع درس:

شرکت اسپ‌اس‌اس (۱۳۷۷). رگرسیون چندمتغیره در نرم‌افزار SPSS. ترجمه یحیی علی‌یابی. مؤسسه نشر جهاد، تهران.
دواس، دیوید (۱۳۷۶). پیمایش در علوم اجتماعی. ترجمه هوشنگ ناییبی. تهران: نشر نی.
دواس، دیوید (۱۳۸۷). طرح تحقیق در تحقیقات اجتماعی، ترجمه هوشنگ ناییبی، مؤسسه انتشارات آگاه، تهران.
شوسلر، کاستنر؛ مولر (۱۳۷۸). استدلال آماری در جامعه‌شناسی. ترجمه هوشنگ ناییبی. تهران: نشر نی.
کرلینجر، پدهازور (۱۳۶۶). رگرسیون چندمتغیره در پژوهش رفتاری. ترجمه حسن سرابی. تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
کلاین، یل (۱۳۸۰). راهنمای آسان تحلیل عاملی. ترجمه دکتر صدرالسادات و مینابی. تهران: سمت.
کیم و مولر (۱۳۸۰). کاربرد تحلیل عاملی در پژوهش اجتماعی. ترجمه مسعود کوثری. تهران: انتشارات سلمان.
میلر، دلبرت (۱۳۸۰). راهنمای طرح تحقیق و سنجش اجتماعی. ترجمه هوشنگ ناییبی. تهران: نشر نی.
ناییبی، هوشنگ (۱۳۸۵). "منطق نمونه‌گیری احتمالی در پیمایش‌های اجتماعی"، نامه صادق، شماره ۳۰، صص: ۱۲۰-۱۰۳.
ناییبی، هوشنگ (۱۳۸۷). برنامه کامپیوتری آمار در علوم اجتماعی SPSS، انتشارات روش، تهران.

Blalock, Hubert M. (1975). *Causal Inferences in Nonexperimental Research*, North Carolina: The University of North Carolina Press.
Carmines, E. & R. Zeller, (1979). *Reliability and Validity Assessment*, Calif.: Sage.
Klin, Paul (1993). *An Easy Guide to Factor Analysis*, London and New York: Routledge.
Norusis, Marija J. (1989). *SPSS: Guide to Data Analysis*, New Jersey: Prentice-Hall.
Rombesburg, H. Charles (2004). *Cluster Analysis for Researchers*, North Carolina: Lulu Press.
Rossi, Peter H., James D. Wright & Andy B. Anderson (eds.) (1983). *Handbook of Survey Research*, New York: Academic.
Scheaffer, Richrd. L., William Mendenhall & Lyman Ott, (1996). *Elementary Survey Sampling*, California: Puvbury Press.

روش تحقیق کیفی پیشرفته

تعداد واحد نظری: ۱

تعداد واحد عملی: ۱

پیشنیاز: ندارد

هدف:

آشنائی دانشجویان با کلیات و مقدمات روش‌های کیفی تحقیق
آشنائی با تفاوت‌های عمده روش‌های کمی و کیفی تحقیق
آشنائی با انواع عمده روش‌های کیفی تحقیق

سرفصل درس:

توضیح مقدمات و کلیات روش‌های کیفی تحقیق
توضیح تفاوت روش‌های کمی و کیفی تحقیق
طرح و بررسی انواع روش‌های کیفی تحقیق

منابع درس:

صدیق سروسنانی، رحمت‌الله (۱۳۶۸). «تحلیل موردی در علوم اجتماعی». نامه علوم اجتماعی. تهران: انتشارات دانشکده علوم اجتماعی، شماره ۲.
صدیق سروسنانی، رحمت‌الله (۱۳۷۵). «کاربرد تحلیل محتوا در علوم اجتماعی». نامه علوم اجتماعی. تهران: انتشارات دانشکده علوم اجتماعی، شماره ۸.
صدیق سروسنانی، رحمت‌الله (۱۳۸۰). «هم‌پژوهی و هم‌نویسی در ایران». نامه علوم اجتماعی. تهران: انتشارات دانشکده علوم اجتماعی، شماره ۱۸.

Northcutt, Norvell and Danny McCoy (2004). *Interactive Qualitative Analysis*, Sage Pub. Ca.

اندیشه اجتماعی متفکران مسلمان

تعداد واحد نظری: ۲

تعداد واحد عملی: ۰

پیشنیاز: ندارد

هدف:

بررسی تحول اندیشه اجتماعی متفکران مسلمان در بستر تحول تمدن اسلامی هدف اولی است که این واحد درسی معطوف به آن است. تبیین گوناگونی اندیشه متفکران اسلامی، مقایسه آن‌ها با یکدیگر و سپس بدست دادن مدل‌های تئوریک هدف ثانویه این واحد درسی است. استفاده از این مجموعه نظری به منظور توانمند ساختن دانشجویان در جهت باور نمودن تولید علم بومی کاربرد این واحد درسی می‌باشد.

سرفصل درس:

طرح نظریه دولت و تمدن (توسعه‌شهر + صنعت + تولید دانش)
تبیین تحول تمدن اسلامی بر اساس نظریه دولت و تمدن
تبیین تحول فکر اجتماعی در تمدن اسلامی، جریان‌های تفکر اجتماعی در تمدن اسلامی
تأسیس علم عمران در تمدن اسلامی
فصل جدایی ابن‌خلدون از عصر کلاسیک، بررسی آراء منتقدین ابن‌خلدون
دنیای مدرن و علل عقب ماندگی کشورهای اسلامی
کمالیسم، اسلام‌گرایی و جنبش‌های اسلامی معاصر
اسلام‌گراها: بررسی اندیشه اجتماعی متفکران اسلام‌گرا در ایران، مصر و بقیه دنیای اسلام

منابع درس:

آئینموند صادق (۱۳۶۰). علم تاریخ در اسلام. تهران: انتشارات وزارت ارشاد.
ابن‌خلدون، عبدالرحمن (۱۳۵۹). مقدمه ابن‌خلدون. ترجمه محمد پروین گنابادی. جلد دوم. تهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب.
ابن‌خلدون، عبدالرحمن (۱۳۶۲). مقدمه ابن‌خلدون. ترجمه محمد پروین گنابادی. جلد اول. تهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب.
حکیمی، محمدرضا (۱۳۶۴). دانش مسلمین. تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
سعید، بابی (۱۳۷۹). هراس بنیادین: اروپامداری و ظهور اسلام‌گرایی. ترجمه غلامرضا جمشیدی‌ها و موسی عنبری. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
صد، سیدمحمدباقر (۱۳۶۷). انسان مسئول و تاریخ‌ساز از دیدگاه قرآن. تهران: بنیاد قرآن.
فارابی، ابونصر محمد (۱۳۵۸). سیاست مدینه. ترجمه سیدجعفر سجادی. تهران: انتشارات انجمن فلسفه.
فارابی، ابونصر محمد (۱۳۵۹). اندیشه‌های اهل مدینه فاضله. ترجمه سیدجعفر سجادی. تهران: انتشارات طهوری.
فارابی، ابونصر محمد (۱۳۶۴). احصاء العلوم. ترجمه حسینی خدیوچم. تهران: شرکت انتشارات علمی.
قربانی، زین‌العابدین (۱۳۶۱). علل پیشرفت و انحطاط مسلمین. تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
مطهری، مرتضی (۱۳۷۷). مقدمه‌ای بر جهان‌بینی اسلامی. تهران: انتشارات صدرا. جلد دوم مجموعه آثار.
هونگه، زیگرید (۱۳۶۶). فرهنگ اسلام در اروپا. ترجمه مرتضی رهبانی. تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
نقوی، محمدعلی (۱۳۶۱). جامعه‌شناسی غرب‌گرایی. تهران: امیرکبیر.

تعداد واحد نظری: ۲

تعداد واحد عملی: ۰

پیش‌نیاز: ندارد

هدف:

آشنائی دانشجویان با تعاریف فراغت و ویژگیهای آن
آشنائی دانشجویان با نظریه‌های اساسی در جامعه‌شناسی فراغت
گونه‌شناسی فراغت و شیوه‌های ساز ماندگی هر یک از آنان
باز ساخت مدل‌های اساسی در گذراندن فراغت
آشنائی دانشجویان با مدیریت فراغت (با تأکید بر جامعه‌شناسی و جوانان و کاربرد آن در جامعه‌انسانی)

سرفصل درس:

بخش یک: مقدمات: الف: فراغت و تعاریف اصلی آن. ب: جوانی و جوانان در ارتباط با زمان فراغت
بخش دوم: مباحث نظری: تحول تاریخی فراغت. گونه‌شناسی فراغت، نظریه‌های اساسی در جامعه‌شناسی فراغت.
بخش سوم: کاربردها: (کاربرد فراغت در بین جوانان): مدل‌های کاربردی در جامعه‌شناسی فراغت (با تأکید بر جوانان)
فراغت، جوانان و خانواده فرهنگ و فراغت فراغت و شکاف نسلی
بخش چهارم: مدیریت فراغت (با تأکید بر سازمانهای فراغتی جوانان)

منابع درس:

ساروخانی، باقر (۱۳۵۳). در پامخ جامعه ایران به نیازمندیهای جوانان. تهران: انتشارات مؤسسه مطالعات و تحقیقات دانشگاه تهران.
ساروخانی، باقر (۱۳۷۸). دایره‌المعارف علوم اجتماعی. تهران: انتشارات کیهان، چاپ سوم، دو مجلد.
ساروخانی، باقر. فراغت و جامعه و راهبردهای جامعه‌شناختی فراغت. تکثیر محدود.
شفرز، برنارد (۱۳۸۳). مبانی جامعه‌شناسی جوانان. ترجمه کرامت الله راسخ. تهران: نشرنی.
مایر، روزن (۱۳۵۱). جامعه‌شناسی جوانان. ترجمه باقر ساروخانی. تهران: انتشارات مؤسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی دانشگاه تهران.

Dumazdier(s) (1974). *Sociology of Leisure*, New York: Epsevier.
Gershung (J) (2000). *Changing Time* (Work and Leisure), Oxford. U. p.
Godbey (G) (1989). *The Future of Leisure Services*, V. P. I.
Parker (S) (1986). *The Sociology of Leisure*, London: George Allen and Unwinltd.

تعداد واحد نظری: ۲

تعداد واحد عملی: ۰

پیشنیاز: ندارد

هدف:

آشنا کردن دانشجویان با نقش نسل در تحولات اجتماعی - فرهنگی و منزلت‌های جوانان در خانواده.

سرفصل درس:

مفاهیم عهده در جامعه‌شناسی تغییرات اجتماعی و مناسبات نسلی

نظریات و دیدگاهها در تغییرات اجتماعی

نوع رابطه بین نسلها در ایران

شرح و بسط نقش جوان در خانواده

شرح و بسط منزلت جوان در خانواده

شرح و بسط مسئولیت‌های متقابل خانواده و جوانان

شرح و بسط مسائل و مشکلات جوانان با خانواده

ارزیابی مطالعات انجام شده در حوزه نسلها در ایران و جهان

منابع درس:

آزاد ارمکی، تقی (۱۳۸۶) شکاف نسلی، تهران، انتشارات جامعه‌شناسی

گسست نسلی (۱۳۸۷)، مجموعه مقالات، انتشارات جهاد دانشگاهی، دانشگاه تهران.

آزاد ارمکی، تقی و غلامرضا غفاری (۱۳۸۶) انقطاع نسلی، گزارش تحقیقی، توسعه مطالعات و تحقیقات اجتماعی.

قائیم، علی (۱۳۶۱) خانواده و مسائل جوانان و نوجوانان، قم: شفق.

مهدوی، محمد صادق (۱۳۷۷) بررسی تطبیقی تغییرات ازدواج، تهران، دانشگاه شهید بهشتی.

صاحب‌الزمانی، ناصرالدین (۱۳۴۵) راز کرشمه، تهران، عطائی.

تعداد واحد نظری: ۲

تعداد واحد عملی: ۰

پیشنیاز: ندارد

هدف:

این درس دربرگیرنده رویکردهای اصلی، نظریه‌ها، روشها و مفاهیمی است که در مورد مناسبات جنسیتی مطرح است. اهداف کلی این درس عبارتند از:
آشنا شدن با پارادایم‌های تنوریکی ر مورد جنس و جنسیت
آشنا شدن با مفاهیم و اصول اسای مناسبات و روابط جنسیتی
آشنا شدن با روشهای تحقیق در مطالعات مربوط به زنان
پرورش دیدد تحلیلی و انتقادی نسبت به مطالعات در موضوعات جامعه‌شناسی

سرفصل درس:

مطالعه زنان با توجه به رویکردهای جنسی	نقد نظریه‌های اجتماعی شدن
زنان و جنسیت در زندگی روزانه	زنان و برساختهای اجتماعی
مفاهیم جنس و جنسیت	جنسیت و نهادهای اجتماعی
جنسیت، بیولوژی و فرهنگ	زنان و اصلاحات اجتماعی
مبانی نهادینه شدن جنسیت	تغییرات اجتماعی و تنوریهای جنسیتی
اجتماعی شدن و شکل گیری هویت جنسیتی	زنان و جنبش‌های اجتماعی
رویکردهای نظری در مورد شکل گیری جنسیت	

منابع درس:

ابوت، پاملا؛ والاس، کلا (۱۳۸۰). جامعه‌شناسی زن. ترجمه نجم عراقی شرفی.
باقری، خسرو (۱۳۸۲). مبانی فلسفی فمینیسم. تهران: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری. دفتر برنامه‌ریزی اجتماعی و مطالعات فرهنگی.
دفتر مطالعات و تحقیقات زنان (۱۳۸۰). بررسی مسائل و مشکلات زنان، اولویت‌ها و رویکردها. قم.
دفتر مطالعات و تحقیقات زنان (۱۳۸۲). فمینیسم و دانشهای فمینیستی. ترجمه عباس یزدانی و بهروز جندقی. قم: انتشارات مرکز مدیریت حوزه علمیه خواهران.
دفتر مطالعات و تحقیقات زنان (۱۳۸۴). الگوی جامع شخصیت زن مسلمان. قم: چاپ اول.
دوبوار، سیمون (۱۳۸۰). جنس دوم. ترجمه قاسم صنعوی. تهران: نشر توس.
ریترز، جرج (۱۳۸۱). نظریه‌های جامعه‌شناسی در دوران معاصر. ترجمه محسن ثلاثی. تهران: انتشارات علمی - فرهنگی.
مشیرزاده، حمیرا (۱۳۸۲). از جنبش تا نظریه اجتماعی: تاریخ دو قرن فمینیسم. تهران: نشر شیرازه.
یونسکو (۱۳۸۴). مسایل جنسیتی در جامعه اطلاعاتی. ترجمه حمید جاودانی. تهران: مرکز انتشارات یونسکو.

M.Anderson (1998). **Thinking About Women: Sociological Perspectives on Sex and Gender**. Allyn and Bacon

جامعه‌شناسی ورزش

تعداد واحد نظری: ۲

تعداد واحد عملی: ۰

پیش‌نیاز: ندارد

هدف:

جامعه‌شناسی ورزش یک درس ۲ واحدی دوره کارشناسی ارشد است که عمدتاً مبتنی بر مطالعه و بررسی ارتباط بین جامعه، فرهنگ، نهادهای اجتماعی و ورزش در سطوح مختلف قهرمانی و همگانی است

مرفصل درس:

معرفی جامعه‌شناسی ورزش به عنوان شاخه‌ای نسبتاً جدید از جامعه‌شناسی و حوزه مسئولیت‌ها و مأموریت‌های آن
تفکیک ورزش به ورزش قهرمانی و همگانی و جایگاه هر یک در جامعه ما در مقایسه با سایر جوامع
سهم ورزش در سبد هزینه‌های خانوار به نسبت قشربندی اجتماعی - اقتصادی آن
رویکرد برنامه‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور نسبت به انواع ورزش و انواع قشربندی اجتماعی - اقتصادی در جامعه
ورزش و جنسیت در جامعه ایرانی در مقایسه با سایر جوامع
معرفی نهادهای مرتبط با ورزش در جهان و جایگاه سیاسی و تجاری ورزش در جوامع مختلف
ورزش و خشونت در جامعه

منابع درس:

مقالات منتشره در فصلنامه المپیک

منابع: مقالات منتشره در مجله Sport Sociology

Dunning Eric (1999). **Sport Matters: Sociological Studies of Sport, Violence and Civilization** Routledge.

Giulianotti Richard (1999), **Football: A Sociology of the Global Game**, Polity Press.

Ingham Alen G and Loy John W.(1993). **Sport in Social Development**, Human Kinetics Publishers.

Jarvie Grant and Maguire Joseph (1994). **Sport and Leisure in Social Thought**, Routledge

Nixon Howard and Frey James (1996.) **A Sociology of Sport** , Wadsworth Publishing Company.

جامعه‌شناسی هویت

	<p>تعداد واحد نظری: ۲</p> <p>تعداد واحد عملی: ۰</p> <p>پیشنیاز: ندارد</p>
	<p>هدف:</p> <p>تحولات سریع فرهنگی و اجتماعی موجب سیالیت مضاعف هویت‌های اجتماعی گشته است. هویت به عنوان وجه تمایز و تصویر روشن خود و جامعه، مفهومی برساخته است که در عصر جدید جایگاه والایی در تحلیل‌های اجتماعی و فرهنگی یافته است.</p> <p>بر این اساس درس «جامعه‌شناسی هویت» به منظور شناسایی ابعاد این مفهوم و تحلیل تحولات آن در دوره کارشناسی از شد جامعه‌شناسی ارائه می‌گردد. با توجه به اهمیت خاص مفهوم هویت در تحلیل علمی مسائل جوانان، این درس برای رشته مطالعات جوانان الزامی شده است.</p>
	<p>سرفصل درس:</p> <p>مفهوم هویت، ابعاد و انواع آن</p> <p>نظریات جامعه‌شناسان و روانشناسان</p> <p>عوامل موثر در شکل‌گیری هویت</p> <p>گفتمانهای هویتی در ایران</p> <p>بحران هویت</p> <p>هویت و جهانی شدن</p> <p>بررسی پژوهشهای انجام شده درباره هویت در ایران</p>
	<p>منابع درس:</p> <p>ذاکر اصفهانی، علیرضا (۱۳۸۱). مؤلفه‌های هویت ملی در ایران. تهران: دفتر نشر معارف، گروه تحقیقات سیاسی اسلام، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.</p> <p>رجایی، فرهنگ (۱۳۸۲). شاکله هویت ایرانیان امروز. تهران: نی.</p> <p>شایگان، داریوش (۱۳۷۸). افسون زدگی جدید، هویت چهل تکه و تفکر سیاسی. تهران: نشر و پژوهش فرزاد روز.</p> <p>طباطبایی، سید جواد (۱۳۸۱). دیباچه‌ای بر نظریه انحطاط ایران. تهران: نگاه امروز.</p> <p>کاستلز، مانوئل (۱۳۸۵). عصر اطلاعات (جلد ۲). ترجمه حسن چاوشیان و دیگران. تهران: طرح نو.</p> <p>کچونیان، حسین (۱۳۸۶). تطورات گفتمان‌های هویتی در ایران. تهران: نی.</p> <p>گیدنز، آنتونی (۱۳۷۸). تجدد و تشخص: جامعه و هویت شخصی در عصر جدید. تهران: نی.</p> <p>مجلات فصلنامه مطالعات ملی (از ۱ تا ۳۲).</p>

سمینار بررسی آسیب‌های اجتماعی جوانان

تعداد واحد نظری: ۲

تعداد واحد عملی: ۰

پیشنیاز: ندارد

هدف:

آشنا کردن دانشجویان با مسایل و مشکلات روان و اجتماعی جوانان و بررسی کج رفتارهای اجتماعی.

سرفصل درس:

طرح تعریف‌ها و مفاهیم کلی حوزه آسیب‌شناسی اجتماعی
طرح نظریه‌ها و رویکردهای مختلف حوزه آسیب‌شناسی اجتماعی
بررسی نظریه‌های عمده جامعه‌شناختی مربوط به آسیب‌های اجتماعی
بررسی نظام کنترل اجتماعی و انواع آن
بررسی سهم جوانان در آسیب‌های اجتماعی
بررسی راه‌های کاهش سهم جوانان در آسیب‌های اجتماعی

منابع درس:

رایینگتون و انبرگ (۱۳۸۳). رویکردهای نظری هفتگانه در بررسی مسائل اجتماعی. ترجمه رحمت ...
صدیق سروستانی. انتشارات دانشگاه تهران، چاپ دوم.
صدیق سروستانی، رحمت ... (۱۳۸۷) آسیب‌شناسی اجتماعی، تهران : سازمان مطالعه و تدوین کتاب
علوم انسانی دانشگاهها (سمت)

Stanley Eitzen, D. & Leedham, C. S. (1998). **Solutions to Social Problems**. Boston, Mass. Allyn and Bacon.

۲- سرفصل دروس اختیاری

بررسی مسایل اجتماعی ایران

تعداد واحد نظری: ۲

تعداد واحد عملی: ۰

پیشنیاز: ندارد

هدف:

درک مقدمات و مبانی مسائل اجتماعی، علل و عوامل و پیامدهای آن
درک اهم مسائل اجتماعی مطرح در کشور
تحلیل جامعه‌شناختی اهم مسائل اجتماعی ایران
مشارکت دانشجویان در تحلیل اهم مسائل اجتماعی ایران

سرفصل درس:

بحث در مورد رویکردهای مختلف در بررسی مسائل اجتماعی
بحث در مورد شناخت اهم مسائل اجتماعی کشور
بحث در مورد علل و عوامل بروز و استمرار مسائل اجتماعی
سمینارهایی محدود با حضور کارشناسان و دست‌اندرکاران اجرایی حوزه مدیریت مسائل اجتماعی کشور

منابع درس:

رابینگتون و انبرگ (۱۳۸۳). رویکردهای نظری هفتگانه در بررسی مسائل اجتماعی. ترجمه رحمت‌الله صدیق سروستانی. انتشارات دانشگاه تهران، چاپ دوم.
شیخی، محمدتقی (۱۳۸۲). جامعه‌شناسی مسائل اجتماعی و مددکاری اجتماعی، تهران، انتشارات سمت.

Allan Mazur (1999). **Global Social Problems**. Newjersey, Prentice Hall.
Stanley Eitzen, D. & Leedham, C. S. (1998). **Solutions to Social Problems**. Boston, Mass. Allyn and Bacon.

تعداد واحد نظری: ۲

تعداد واحد عملی: ۰

پیشنیاز: ندارد

هدف:

هدف، فهم و تجزیه و تحلیل جایگاه و ابعاد آموزش و پرورش از دیدگاه جامعه‌شناسی و تحولات آن در عصر حاضر

سرفصل درس:

تاریخ، ابعاد و قلمرو جامعه‌شناسی آموزش و پرورش
نقش و جایگاه آموزش و پرورش در جامعه معاصر
دیدگاه‌ها و نظریه‌ها در جامعه‌شناسی آموزش و پرورش مرتن (کارکردهای پنهان و آشکار آموزش و پرورش)

الف دیدگاه کارکردگرا، چشم‌انداز (دورکیم، پارسنز، دیوید و دور...)

ب دیدگاه تضادگرا

ج چشم‌انداز سوسیال و دموکراسی (برابری فرصتها)

آموزش و پرورش و بازو تولید اجتماعی، دیدگاه ژیرار و بوردیو

سرمایه‌داری و فرهنگ ضد آموزشی (دیدگاه پل ویلر)

آموزش و پرورش و قشربندی و نابرابری‌های اجتماعی

ساختار و ناکارایی آموزش و پرورش در ایران

آموزش و پرورش و تحرک اجتماعی

ناهماهنگی و نابرابریها: سطح ابتدائی، اعتراض، سطح متوسط، سطح عالی

شرایط بحرانی آموزش و پرورش و امکان خروج از بحران

نتیجه‌گیری

منابع درس:

بودن، ریمون (۱۳۷۸). منطق کنش اجتماعی. ترجمه عبدالحسین نیک گهر. تهران: انتشارات جاویدان.

توسلی، غلام‌عباس (۱۳۸۳). آموزش و پرورش و گفت‌وگوهای نوین. تهران: پژوهشگاه تعلیم و تربیت.

توسلی، غلام‌عباس. جامعه‌شناسی آموزش و پرورش. (زیر چاپ).

علاقه بند، علی (۱۳۸۴). جامعه‌شناسی آموزش و پرورش. تهران: کتابخانه فروردین.

کومب، فیلیپ (۱۳۷۸). بحران اجتماعی آموزش و پرورش. ترجمه فرید آل‌آقا. تهران: انتشارات پژوهشگاه علوم

انسانی.

کوی، لوتان (۱۳۷۸). آموزش و پرورش، فرهنگها و جوامع. ترجمه محمد یمینی. تهران: انتشارات شهید بهشتی.

جامعه‌شناسی ارتباطات و رسانه‌های جمعی

تعداد واحد نظری: ۲

تعداد واحد عملی: ۰

پیشنیاز: ندارد

هدف:

شناسایی ارتباطات و ابعاد اجتماعی آن
گونه‌شناسی ارتباطات اجتماعی
شناسایی بینشهای اساسی در حوزه ارتباطات اجتماعی
شناسایی رسانه‌های جمعی و انواع آن
شناخت فرایند پیدایی و کارکردهای تکمیلی - تفاضلی رسانه‌های جمعی
شناخت زمینه‌های فرهنگی ارتباطات جمعی
شناخت اثرات رسانه‌های جمعی بر نهادها و سازمانهای اجتماعی

سرفصل درس:

ارتباط، پدیده اجتماعی و ساختهای آن
بینشهای اساسی در حوزه ارتباطات و صاحب‌نظران آن
مک لوهان و مک لوهانیسم
رایزن و دورانیهای سه گانه تاریخ از روزنه ارتباطات
نظریه کشت (cultivation)
نظریه‌های انگ و برجسب
انواع اساسی در رسانه‌های جمعی
اثرات رسانه‌های جمعی بر خانواده
اثرات رسانه‌های جمعی بر کودکان
توسعه اقتصادی - اجتماعی و رسانه‌های جمعی
فرهنگ و ارتباطات (رسانه‌های جمعی)
رسانه‌های جمعی و تبلیغات

منابع درس:

- بیرو، آلی (۱۳۶۶). فرهنگ علوم اجتماعی. ترجمه باقر ساروخانی. تهران: انتشارات کیهان.
- پراتکینیس، ت و الیوت، آ (۱۳۷۹). عصر تبلیغات. ترجمه کاووس سید امامی و محمد صادق عباسی. تهران: انتشارات سروش.
- رهبری، غ (۱۳۵۴). بررسی آگهی‌های تبلیغاتی روزنامه کیهان در دهه ۱۳۴۴-۱۳۵۳. پایان نامه فوق لیسانس به راهنمایی باقر ساروخانی. دانشگاه تهران: دانشکده علوم اجتماعی.
- ساروخانی، باقر (۱۳۸۱). رسانه‌ها و آسیب‌شناسی اجتماعی. تهران: انتشارات وزارت کشور.
- ساروخانی، باقر (۱۳۸۳). اقناع، غایت ارتباطات. نامه علوم اجتماعی. تهران: انتشارات دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران، ۱۱، ۳، صص ۹۳-۱۱۷.
- ساروخانی، باقر (۱۳۸۲). بنیادهای اندیشه در دانش ارتباطات. تهران: انتشارات خجسته.
- ساروخانی، باقر (۱۳۸۶). جامعه‌شناسی ارتباطات. تهران: انتشارات اطلاعات، چاپ بیستم.
- کازنو، ژ (۱۳۸۴). جامعه‌شناسی وسایل ارتباط جمعی. ترجمه باقر ساروخانی و منوچهر محسنی. تهران: انتشارات اطلاعات، چاپ نهم.
- Berger, J (1998). *Ways of Seeing*, Pinguin.
- Dance, E. X. (ed) (1967). *Human Communication Theory, Original Essays*, New York: Holt, Rinehart and Winston, 288-309
- Dance, E. X. (1967). "Toward A Theory of Human Communication" in France. Griffin, E. M (1997) *A First look at Communication Theory*, 3rd ed, New York: Mc Graw-Hill.
- Rayner, P., Wall, P., et al (2001). *Media?* London: Routledge.

تعداد واحد نظری: ۲

تعداد واحد عملی: -

پیشنیاز: ندارد

هدف:

هدف از ارائه درس جامعه‌شناسی اقتصادی معرفی و بحث بر سر مفاهیم اصلی و اصول جامعه‌شناسی اقتصادی و تفاوت روش‌شناختی و مفهومی آن با اقتصاد نئو کلاسیک، اقتصاد نهادگرا و اقتصاد مارکسیستی است. همچنین کاربردهای جامعه‌شناسی اقتصادی در شناخت پدیده‌های اقتصادی بر اساس آراء جامعه‌شناسان در باره این مسائل و اصول مرتبط به دانشجویان رشته جامعه‌شناسی تدریس خواهد شد. دانشجویان در پایان این درس به اهمیت تفاوت آراء اقتصادی و جامعه‌شناسان اقتصادی و نیز به کاربردن اصول جامعه‌شناسی اقتصادی آگاهی خواهند یافت. انتظار می‌رود که درک این حوزه تحقیقی و آگاهی از نظریه‌های جامعه‌شناسان اقتصادی دانشجویان را در شناخت تأثیر مسائل اقتصادی در مشکلات اجتماعی و ارتباط دادن آن با امر سیاستگذاری اجتماعی و اقتصادی کمک کند. این درس در ۱۶ جلسه در زمینه‌های مرتبط با جامعه‌شناسی اقتصادی از جمله تشریح تفصیلی تفاوت‌های آن با اقتصاد نئو کلاسیک تنظیم شده است.

سرفصل درس:

موضوعات عمومی، تعاریف مختلف از جامعه‌شناسی اقتصادی
تفکیک جامعه‌شناسی اقتصادی از جامعه‌شناسی زندگی اقتصادی
تفاوت‌های جامعه‌شناسی اقتصادی از علم اقتصاد: مفهوم کنشگر؛ کنش اقتصادی؛ محدودیتهای کنش؛ رابطه اقتصاد و جامعه؛ هدف تحلیل در روشهای مورد استفاده، و سنت‌های فکری
اندیشه‌های جامعه‌شناسی اقتصادی؛ مارکس، ماکس وبر، دورکیم، شومپتر، پولانی، پارسنز، اسمسler، گیدنز؛ و اندیشه اقتصادی: کینز، اسمیت، هایک
نظریه علوم اجتماعی و مسائل اقتصاد کلان: بررسی ارتباط تحولات برخی روندهای نظریه علوم اجتماعی و برخی موضوعات اقتصاد کلان
مرسوم؛ دیدگاه انتخاب عقلانی در جامعه‌شناسی اقتصادی
فرهنگ و اقتصاد: انواع فرهنگها؛ تأثیرات فرهنگی بر جامعه‌شناسی اقتصادی؛ فرهنگ در اندیشه اقتصادی؛ فرهنگ در تولیدنظام ها، نهادها و رفتار اقتصادی
نظام‌های اقتصادی بر پایه معیارهای مختلف بازارها به مثابه ساختهای اجتماعی: پیچیده بودن پدیده بازار، بازار در نظریه اقتصادی، جامعه‌شناسی بازار
کار سرمایه‌داری و بازارهای کار: سازمان کار، جهانی شدن و تحولات در بازار کار، سرنوشت اتحادیه‌های کاری، بحران دولت رفاهی، شغل و کار
جامعه‌شناسی پول؛ پول، بانکداری و بازارهای مالی
جامعه‌شناسی مالی؛ مالیات، پراانه و بودجه
اقتصاد غیررسمی و اقتصاد زیرزمینی: تعاریف، پویایی‌های اجتماعی اقتصاد غیر رسمی، اندازه گیری فعالیت‌های زیر زمینی و یا غیر رسمی
جامعه‌شناسی مصرف: نظریه‌ها و ریشه‌های رشد جامعه مصرفی و تغییرات در سبک زندگی
مسائل مختلف مصرف: فروشگاه‌های بزرگ و خرید در جامعه مصرفی
نظریه‌های مربوط به مد و لباس در جامعه مصرفی
جمع‌بندی و مرور مباحث به منظور ارائه رهیافت‌های مختلف در جامعه‌شناسی اقتصادی

منابع درس:

آگوست فون هایک، فردریش (۱۳۸۵)، **ادعاهای دروغین به نام دانش**، ترجمه احمد میدری، فصلنامه اقتصاد سیاسی تحول همه جانبه، تهران: شماره اول.
اس بکر، گری. **نگاه اقتصادی به زندگی**، ترجمه حسین تسلیمی، فصلنامه اقتصاد سیاسی تحول همه جانبه، تهران: شماره ۳.
اسمسلر، تیل (۱۳۸۰)، **جامعه‌شناسی اقتصادی**، ترجمه کلاهی، تهران: کویر.
کی‌ویلیز، چارلز؛ اس. هاریسون، رابرت. **بنیان روش‌شناختی اقتصاد نهادی، مدل انگو، داستان‌سرایی و کل گرایشی**، ترجمه عباس رحیمی، فصلنامه اقتصاد سیاسی تحول همه جانبه، تهران: شماره ۳.
نورث، داگلاس (۱۳۸۵)، **اقتصاد نهادی نوین و توسعه**، ترجمه فرشاد مومنی، فصلنامه اقتصاد سیاسی تحول همه جانبه، تهران: شماره اول.
نورس، داگلاس؛ والیس، جان؛ ونگاست، باری. **چارچوب مفهومی برای تفسیر تاریخ مکتوب بشری**، ترجمه جعفر خیرخواهان، فصلنامه اقتصاد سیاسی تحول همه جانبه، تهران: شماره ۳.
هریس وایت، باربارا (۱۳۸۵)، **فهم بازارها در اقتصادهای در حال توسعه به مثابه نهادهای اجتماعی و سیاسی**، ترجمه علی اصغر سعیدی، فصلنامه اقتصاد سیاسی تحول همه جانبه، تهران: شماره اول.

Carlo, Trigilia, (2002). *Economic Sociology: State, Market and Society in Modern Capitalism*, Blackwell.
Corrigan, Peter (1997). *The Sociology of Consumption*, London: Sage.
Granovetter, Mark, at el, eds. (2001). *The Sociology of Economic Life*, Westview.
Smesler, Neil, at el. (1995). *Handbook of Economic Sociology*, Princeton university Press.

تعداد واحد نظری: ۲

تعداد واحد عملی: *

پیشنیاز: ندارد

هدف:

چند هدف عمده بر این درس می‌توان مترتب بود: اول آنکه در این درس دانشجویان بطور منظم و سیستماتیک با حوزه‌های نظری و مکاتب مختلف جامعه‌شناسی انحرافات و ملاک‌های طبقه‌بندی پارادایم‌های جامعه‌شناسی و مکاتب فرعی هر یک آشنا می‌شوند و ثانیاً "بر حسب هر پارادایم نظری جامعه‌شناسی، طبقه‌بندی و تمیز نظریه‌های کجرفتاری و جامعه‌شناسی انحرافات آن پارادایم می‌پردازند و ثالثاً" با رویکردی تحلیلی (Analytical) به واکاوی هر نظریه بر حسب انتساب پارادایماتیک، تعلق مکتبی، موضوع مطالعاتی (Subject Matter) قضایا و فرضیات اصلی، سازه‌ها، مفاهیم و متغیرهای اساسی ملاحظات روش‌شناختی اهتمام می‌کنند.

سرفصل درس:

بخش اول: کلیات

بخش دوم: نظریه‌های جامعه‌شناسی کجرفتاری

بخش سوم: نظریه‌های کجرفتاری متفرع از پارادایم واقعیت اجتماعی Social fact paradigm

بخش چهارم: نظریه‌های کجرفتاری متفرع از پارادایم تعریف اجتماعی Social Definition Paradigm

بخش پنجم: نظریه‌های کجرفتاری متفرع از پارادایم رفتار اجتماعی Social Behavior Paradigm

بخش ششم: کاربرد مدل‌های نظری هر پارادایم در شناخت، پیش‌بینی و کنترل کجرفتاری‌های اجتماعی

بخش هفتم: ملاحظات روش‌شناختی پارادایم‌های جامعه‌شناسی در مطالعه انواع کجرفتاری‌های اجتماعی

منابع درس:

بست، ژان میشل (۱۳۷۲). **جامعه‌شناسی جنایت**. ترجمه فریدون وحید. مشهد: انتشارات آستان قدس رضوی.

بیکا، ژرژ (۱۳۷۰). **جرم‌شناسی**. ترجمه علی حسین نجفی. تهران: انتشارات دانشگاه شهید بهشتی.

کوکرین، ریموند (۱۳۷۴). **مبانی اجتماعی بیماری‌های روانی**. ترجمه بهمن نجاریان و فرید براتی. تهران: انتشارات رشد.

محسنی تبریزی، علیرضا (۱۳۸۲). **وندالیسم: مبانی روان‌شناسی اجتماعی**. جامعه‌شناسی و روان‌شناسی رفتار

وندالیستی در مباحث آسیب‌شناسی و کجرفتاری اجتماعی. تهران: انتشارات آن.

وایت، راب و فیوناهینز (۱۳۸۳). **جرم و جرم‌شناسی**. ترجمه علی سلیمی. قم: پژوهشکده حوزه و دانشگاه.

هیوز، گوردون (۱۳۸۰). **پیشگیری از جرم (کنترل اجتماعی، ریسک و مدرنیته اخیر)**. ترجمه علیرضا کلاری و محمدتقی جغتایی. تهران: انتشارات دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی.

Berkowitz, A. D. (1997). **From Reactive to Proactive Prevention of Crime**, Westport, CT: Greenwood press.

Clarke, R. (1991). **Tackling Vandalism**, London: A Home office Research Unit Report.

Clinard, M. and Meier, R. (1991). **Sociology of Deviant Behavior**, N. Y. Holt, Rinehart and Winston.

Frazier, C. (1996). **A Theoretical Approach to Deviance**, New York: Belland Howell Company.

Hagan, J. and Mc Garthy, B. (1992). **Street Life and Delinquency**, BJS, 43.

Perrucci, R. nad Pilisuk, M. (1991). **Sociology of Social Problems and Deviance**, Boston: Little Brown and Company.

Thombs, D. L. and Beck K. H. (1999). **The Social Context of Deviant Behavior**, New York: The Guilford Press.

Thombs, Dennis, I. (2003). **Intoduction to Addictive Behavior**, NY: Ther Cuilford Press.

جامعه‌شناسی: جامعه اطلاعاتی

تعداد واحد نظری: ۲
تعداد واحد عملی: ۰
پیشنیاز: ندارد
<p>هدف:</p> <p>هدف این درس بررسی ابعاد اجتماعی جریان رو به رشد جامعه اطلاعاتی در جهان و بویژه اثرات و پیامدهای اجتماعی آن است.</p>
<p>سرفصل درس:</p> <p>کلیات (تعریف جامعه اطلاعاتی و عناصر اساسی و ویژگی‌های آن؛ دیجیتالی شدن اطلاعات؛ پیدایش فرهنگ رسانه ای؛ مخاطرات و تهدیدهای جامعه اطلاعاتی؛ آینده جامعه اطلاعاتی؛ رابطه جامعه‌شناسی و جامعه اطلاعاتی؛ روشهای تحقیق در جامعه اطلاعاتی)</p> <p>حوزه اجتماع و فرهنگ (جامعه پذیری در جامعه اطلاعاتی؛ جهانی شدن فرهنگ؛ مذهب در جامعه اطلاعاتی؛ شهر مجازی و فضای جریانه)</p> <p>حوزه اقتصاد اطلاعاتی و اقتصاد اطلاعات؛ تکنولوژی اطلاعات و بازسازی سرمایه؛ نیروی کار جهانی؛ تغییر شکل کار و اشتغال)</p> <p>حوزه سیاست (دموکراسی و سیاست ملی و محلی در جامعه اطلاعاتی؛ مالکیت اینترنت و پیامدهای سیاسی و اجتماعی آن؛ افزایش آزادی‌های بیان در جامعه اطلاعاتی؛ انحصاری کردن اطلاعات و نابرابری در اینترنت؛ آمریکایی شدن جامعه اطلاعاتی)</p> <p>حوزه دانش (آموزش، رسانه‌های آموزشی؛ کتاب دیجیتالی؛ سواد رسانه‌ای؛ جامعه اطلاعاتی و گسترش علم)</p> <p>جامعه ایران (وضعیت جامعه اطلاعاتی در ایران و تطورات آن؛ مسائل اجتماعی منتج از جامعه اطلاعاتی در ایران؛ اینترنت و زبان فارسی)</p> <p>جوانان و جامعه اطلاعاتی (تغییر در جامعه‌پذیری رسمی و غیررسمی، سبک زندگی و هویت اجتماعی؛ مسائل جنسی جوانان و جوانان و جامعه اطلاعاتی؛ مشارکت اجتماعی جوانان در جامعه اطلاعاتی؛ آسیب‌های اجتماعی جوانان و جامعه اطلاعاتی؛ اقتصاد، اشتغال و کارآفرینی در جامعه اطلاعاتی، و مساله جوانان در آن؛ جوانان و اوقات فراغت در جامعه اطلاعاتی).</p>
<p>منابع درس:</p> <p>پارسا، خسرو (گزینش و ویرایش) (۱۳۷۹). جامعه انفورماتیک و سرمایه‌داری: واقعیت و اسطوره. تهران: آگه.</p> <p>تامپسون، جان ب. (۱۳۸۰). رسانه‌ها و مدرنیته. ترجمه مسعود اوحدی. تهران: سروش.</p> <p>فیدر، جان (۱۳۸۰). جامعه اطلاعاتی. ترجمه علی رادباوه و عباس گیلوری. تهران: کتابدار.</p> <p>محسنی، منوچهر (۱۳۸۰). جامعه‌شناسی جامعه اطلاعاتی. تهران: دینار.</p> <p>معمدنزاده، کاظم (۱۳۸۳). جامعه اطلاعاتی: اندیشه‌های بنیادی، دیدگاه‌های انتقادی و چشم‌انداز جهانی. تهران: مرکز پژوهش‌های ارتباطات.</p> <p>کاستلز، مانوئل (۱۳۸۰). عصر اطلاعات. ترجمه احد قلیان و افشین خاکباز. تهران: طرح نو.</p> <p>ویستر، فرانک (۱۳۸۰). تفویضات جامعه اطلاعاتی. ترجمه اسماعیل فدیمی. تهران: قصیده‌سرا.</p> <p>Castells, Manuel (1996). The Rise of Network Society, London: Blackwell.</p> <p>Common Steven (1989). Post Modernist Culture, Balckwell, NY.</p> <p>Hague, Barry N. & Loa Der, Brain D. (eds.) (1999). Digital Democracy, London: Routledge.</p> <p>Hajnal, Peter I. (ed.) (2002). Civil Society in The Information Age, Hampshire: Ashgate.</p> <p>Mansell, Robin & Steinmuller, W. Edward (2000). Mobilizing The Information Society: Strategies for Growth and Opportunity, Oxford: Oxford University Press.</p> <p>May, Christopher (2002). The Information Society: A Sceptical View, Cambridge: Polity Press.</p>

جامعه‌شناسی خانواده

تعداد واحد نظری: ۲

تعداد واحد عملی: ۰

پیشنیاز: ندارد

هدف:

شناخت سازوکارهای گزینش همسر و ازدواج از دیدگاه جامعه‌شناسی و جوانان

شناخت خانواده، انواع و صور آن از دیدگاه جامعه‌شناسی و جوانان

شناخت طلاق و ابعاد جامعه‌شناسی آن

کاربرد جامعه‌شناسی خانواده در مراکز مشاوره

کاربرد نظریه‌ها و راهبردهای جامعه‌شناسی خانواده در فرهنگ‌سراها

سرفصل درس:

بخش نخست: ازدواج، نظریه‌های اساسی

بخش دوم: ازدواج در ایران و ساز کارهای آن (با تأکید بر جوانان)

بخش سوم: خانواده، نظریه‌های اساسی

بخش چهارم: خانواده در ایران (با تأکید بر جوانان)

بخش پنجم: طلاق، نظریه‌های اساسی و کاربردهای آن در جامعه ایران با تأکید بر جوانان

منابع درس:

ساروخانی، باقر (۱۳۷۸). طلاق، پژوهشی در شناخت واقعیت. تهران: انتشارات دانشگاه تهران، چاپ دوم.

ساروخانی، باقر (۱۳۸۰). خانواده در تهران. تهران: انتشارات امور فرهنگی شهرداریها.

ساروخانی، باقر (۱۳۸۴). جامعه‌شناسی خانواده. تهران: انتشارات سروش، چاپ ششم.

Steel, L, and W Kidd (2001). *The Family*, London: Palgrave.

تعداد واحد نظری: ۲

تعداد واحد عملی: ۰

پیشنیاز: ندارد

هدف:

آشنائی دانشجویان کارشناسی ارشد با دیدگاههای جامعه‌شناسی در زمینه ادیان و شناخت تئوریهای کلاسیک و معاصر جامعه‌شناسی دینی

سرفصل درس:

اهمیت و جایگاه دین در جوامع بشری، قلمرو جامعه‌شناسی دین و پشتوانه تحلیل جامعه‌شناسی دین
دیدگاههای مختلف تاریخ ادیان، تئوریه‌ها، الهیات، فلسفه، جامعه‌شناسی در مورد ادیان
برخی عوامل مؤثر بر رشد جامعه‌شناسی دین
نظریه پزتیوستی دین
نظریه تکاملی دین
نظریه کارکردی دین
نقد نظریه‌های مارکس و فروید درباره منشأ دین
نظریه پدیدارشناسی دین
رابطه دین و نهادهای مختلف (دین و خانواده، دین و دولت، دین و اقتصاد، دین و معضلات اجتماعی، دین و اندیشه پست مدرنیسم)
بررسی منابع اساسی: صور ابتدائی حیات دینی دورکیم، اخلاق پرستان و روح سرمایه‌داری اثر ماکس وبر

منابع درس:

توسلی، غلام‌عباس (۱۳۷۹). روشنفکری و اندیشه دینی، رهیافتی جامعه‌شناسی به اندیشه دکتر شریعتی. تهران: انتشارات قلم.

توسلی، غلام‌عباس (۱۳۸۰). جامعه‌شناسی دین. تهران: انتشارات سخن.

ویلم (۱۳۷۸). جامعه‌شناسی ادیان. ترجمه عبدالرحیم گواهی. تهران.

هامیلتون (۱۳۸۲). جامعه‌شناسی دین. ترجمه محسن ثلاثی. تهران: انتشارات علمی.

تعداد واحد نظری: ۲

تعداد واحد عملی: ۰

پیشنیاز: ندارد

هدف:

هدف از آرایه این درس آشناسازی دانشجویان رشته جامعه‌شناسی گرایش جوانان با موضوع حیطه مطالعاتی جامعه‌شناسی رفتارهای پرخطر است. در این درس دانشجویان ضمن آشنایی با انواع رفتارهای پرخطر با نظریه‌های جامعه‌شناسی و زمینه‌ها و تعیین‌کننده‌های اجتماعی این رفتارها نیز آشنا شده به نحوه مقابله، پیشگیری و کاهش رفتارهای پرخطر از طریق استراتژی‌های مداخلات اجتماعی، فرهنگی و آموزشی و به‌منظور ارتقاء سطح بهداشت روانی و اجتماعی و افزایش و تقویت رفتارهای محافظت‌کننده (Protective Behaviors) وقوف می‌یابند.

سرفصل درس:

بخش اول: کلیات

بخش دوم: معانی سلامت و بیماری

بخش سوم: نظریه‌ها و تبیینات جامعه‌شناختی رفتارهای پرخطر

بخش چهارم: سنج‌شناسی (تیپولوژی) رفتارهای پرخطر

بخش پنجم: توسعه استراتژی‌های پیشگیری از رفتارهای پرخطر با تاکید بر مداخلات اجتماعی و فرهنگی

منابع درس:

کوکرین، ریموند (۱۳۷۶). مبانی اجتماعی بیماری‌های روانی. ترجمه نجاریان و براتی. تهران: انتشارات رشد.
محسنی تبریزی، علیرضا (۱۳۸۶). فرا تحلیل مطالعات مربوط به پیشگیری از سوء مصرف مواد مخدر. تهران: دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی.

Bird, Chloe, Conrad, Peter and Fremont, Allen, M. (2000). **Handbook of Medical Sociology**, New Jersey: 5th Editon, Prentice Hall.

Hardey, Michael (1998). **The Social Context of Health**, Philadelphia: Open University Press, Buckingham.

Nettleton, Sarah and Gustafsson, Ulla (2002). **The Sociology of Health and Illness Reader**, Cambridge: Polity Press.

Rebach, Howard M. and Bruhn, John G. (2006). **Handbook of Clinical Sociology**, Newyork: Plenum Press.

Stroabc, Wolfgang (2003). **Social Psychlogoy and Health**, Philadelphia: Open Univeristy Press, Buckingham.

تعداد واحد نظری: ۲

تعداد واحد عملی: ۰

پیشنیاز: ندارد

هدف:

آشنایی با تفاوت جامعه‌شناسی سیاسی متعارف و متأخر
تعمق در مفاهیم جامعه، جامعه مدنی و دولت؛ و همچنین مفاهیم پیوند دهنده جامعه با دولت (مثل طبقه؛ دموکراسی پارلمانی؛ مؤلفه‌های شبه سیاسی).
آشنایی با مفاهیم و نظریه‌های محوری در بحث انقلاب‌ها و جنبش‌های اجتماعی
کوشش در جهت تبیین جنبش‌های اجتماعی ایران

سرفصل درس:

توضیح سنت‌های نظری؛
مارکس وبر و دورکم
از منظر جامعه‌شناسی گیدنز (و ارزیابی نارسایی‌های آن)
نظریه‌های مربوط به دولت-ملت‌سازی
نظریه‌های مربوط به دموکراتیزاسیون در دوده‌ده اخیر
مفهوم جنبش اجتماعی و تفاوت آن با مسأله اجتماعی، با فعالیت‌های حزبی، با زندگی روزمره
مفهوم انقلاب و انواع آن
چشم‌اندازهای نظری:
الف: نظریه‌های متعارف شامل [تخاصم طبقاتی؛ ساختی- کارکردی (جامعه توده‌ای، فشار ساختاری، محرومیت نسبی)]
ب: نظریه‌های متأخر شامل [بسیج منابع (اولسون- آبرشال، زالد- مک کارتی، چارلز تیلی)؛ ساختی ارزش محور (اوفه، هابرماس، اینگلهارت)؛ ساختی- هویت محور (تورن، ملوچی، کاستلز)]

منابع درس:

جلایی‌پور، حمیدرضا (۱۳۸۱). جامعه‌شناسی جنبش‌های اجتماعی. تهران: طرح‌نو.
جلایی‌پور، حمیدرضا (۱۳۸۴). فراز و فرود جنبش کردی. تهران: لوح فکر.
جلایی‌پور، حمیدرضا (در دست چاپ). دو جنبش کلان و پنج جنبش خرد اجتماعی در ایران.
دلایپورتا، دونالد؛ دیانی، ماریو (۱۳۸۳). مقدمه‌ای بر جنبش‌های اجتماعی. ترجمه محمدتقی دلفروز. تهران: کویر.
نش، کیت (۱۳۸۳). جامعه‌شناسی سیاسی معاصر. ترجمه محمدتقی دلفروز. تهران: کویر.

Faulks, Keith (1999). **Political Sociology**, Edinburgh: University Press.
Goodwin, J. and Jasper, M. (2003). **The Social Movements Reader** Oxford: Blackwell.
Nash, K. and Seolt, A. (2004). **The BlackWell Companion To Political Sociology**, Oxford: BlackWell Press.

تعداد واحد نظری: ۲

تعداد واحد عملی: ۰

پیشنیاز: ندارد

هدف:

هدف عمده این درس، آشنایی دانشجویان با دیدگاه‌های نظری و تحلیل فرهنگ جوانی و خرده فرهنگ‌های جوانان است. ویژگی‌های فرهنگی جوانان، مدها، هنجارها و تغییرات فرهنگی در میان جوانان در این درس مورد بحث قرار می‌گیرد.

سرفصل درس:

- ۱- مفهوم فرهنگ جوانی
- ۲- تحلیل‌های نظری درباره سازمانها
- ۳- خرده فرهنگ‌های جوانان
- ۴- سبک زندگی
- ۵- گروه‌های مرجع
- ۶- نظام ارزشها و هنجارها
- ۷- آسیب‌های اجتماعی و فرهنگی جوانان
- ۸- دیدگاه‌های نظری در مورد جوانان
- ۹- اوقات فراغت و فعالیت‌های فراغتی
- ۱۰- مصرف کالاهای فرهنگی

منابع درس:

سازمان ملی جوانان (۱۳۷۹). **جوانان در جهانی متغیر**. تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
 سازمان ملی جوانان (۱۳۸۵). **جوانان در جامعه**. معاونت مطالعات و برنامه ریزی دفتر مطالعات و تحقیقات.
 شفرز، برنارد (۱۳۸۳). **جامعه‌شناسی جوانان**. ترجمه کرامت الله راسخ. تهران: نشر نی.
 صدیق اورعی، غلامرضا (۱۳۷۴). **مسائل اجتماعی جوانان**. مشهد: جهاد دانشگاهی.
 منطقی، مرتضی (۱۳۸۳). **رفتارشناسی جوان**. اصفهان: پژوهشکده علوم انسانی و اجتماعی جهاد دانشگاهی.

Hook, S. (1986). **Academic Freedom and Academic Anarchy**.
 Johan Fornas (Editor), Goran Bolin (Editor) (1982). **Youth Culture in Late Modernity (Paperback)**.
 Keniston, K. (1989). **youth and Dissent**.
 Keniston, K. (1994). **Alienated Youth in American Society**.
 Icrene, M (2001). **Life Styles and Values**.
 Michael Mitterauer (Author) (1992). **A History of Youth (Family, Sexuality, and Social Relations)**.
 Palocz-Horvath (2003). **Youth up in Arms**.
 Roszak, T (1996). **The Making of A Counter Culture**.
 Seeley, J. (1989). **Youth in Revolt youth**.
 Seeley, J. (1992). **Youth Culture**.
 Slater, p. (1984). **The Pursuit of Loneliness**.

